

De Wilde: ‘De natuur verandert, daar moeten we als hovenier op inspelen’

Tuinkeur-hovenier over duurzaam waterbeheer in de tuin: wadi's, sedum, infiltratiekratten en infiltratieblocks

Tuinkeur-oprichter Jelle Westra heeft op landgoed de Heerlyckheid in Ruinen een stuk land heringericht om hemelwater terug de bodem in te brengen. Het doel is om de grondwaterstand op peil te brengen en houden. Voor meer biodiversiteit heeft hij er een wadi/paddenpoel bij aangelegd. Dit vakblad nam er een kijkje en sprak hovenier Dennis de Wilde over het belang van klimaatadaptatie in tuinen.

Auteur: Karlijn Raats

Water is een hot topic. Om het riool niet te belasten tijdens piekbuien, wordt het steeds wenselijker om hemelwater op het eigen terrein te houden. Het afkoppelen van water dat op het dak valt, is op zich geen probleem. Wel moet er worden nagedacht over de vraag waar het water vervolgens heen gaat. Een mooie uitdaging voor de hovenier.

Jelle Westra inspireert hoveniers met zijn blogs, bijvoorbeeld over watermanagement in de (grotere) tuin door middel van een wadi. Westra had al een grote vijver op de Heerlyckheid in Ruinen. Vorig jaar legde hij hier ook een wadi aan op een ruim 2 hectare groot graslandperceel. Na afstemming met zijn buurman legde hij hiervoor een slootje om. Samen met een Tuinkeur-hovenier, graszaad-specialist Advanta en zaaispecialist Eka Top vormde hij het perceel om tot een bloemrijk ecologisch grasland.

Grondwater op peil

‘Water moet zoveel mogelijk terug de bodem in, om de grondwaterstand op peil te houden’, verklaart Westra. ‘We hebben de wadi gecombineerd met een paddenpoel, om meer biodiversiteit aan te trekken. Het water van het dak van de boerderij van de buurman gaat via de wadi naar de sloot. Vandaaruit kan het water rustig en op een natuurlijke manier de bodem in zakken. Uiteraard is niet elke tuin groot genoeg om er een wadi in aan te leggen, maar gelukkig zijn er tal van andere mogelijkheden om water op een duurzame manier te beheren. Het belangrijkste is dat hoveniers in ieder geval nadenken over waterbeheer bij de aanleg van tuinen.’

Inspelen op klimaatverandering

Dennis de Wilde beaamt dat. Hij is eigenaar van het Tuinkeur-gecertificeerde bedrijf DIM hovenier en legt geregeld infiltratiekrattensystemen en sedumdaken aan bij klanten. DIM hovenier is met twaalf mensen actief in en rond

Groningen. De Wilde benadert het hoveniersvak breed en ziet watermanagement in de tuin als een onlosmakelijk element van tuinbeheer.

‘De natuur verandert, daar moeten we als hoveniers op inspelen. We hebben in Nederland niet meer te maken met lange vorstperiodes, zoals vroeger, maar eerder met heel lange natte periodes en heel lange droge periodes. Over een jaar gezien valt er in 8 procent van de tijd regen, ten opzichte van 92 procent droogte. Die verhouding is niet goed voor de waterdoorlatendheid; na een droge periode loopt het gevallen hemelwater niet meer goed weg. Regenbuien worden bovendien steeds heftiger, waardoor de grond extra dichtslaat. Het is dus belangrijk dat het water in natte periodes wordt opgevangen en in een rustig tempo in de bodem kan wegzakken. Aanvulling van het grondwater heeft een positief effect op de flora en fauna.’

Natuur handje helpen

Zoals Westra in zijn blog schrijft over water in de tuin, zo denkt De Wilde standaard na over water in elk aanlegproject van DIM hovenier. ‘Doordat je moet nadenken over de natuur, bijvoorbeeld over water en de bodemkwaliteit, maar ook biodiversiteit, is het hoveniersvak

een veelomvattend vak. Als vakman ben je in de gelegenheid om niet alleen een mooie buitenruimte te maken, maar ook om door de tuinaanleg de natuur een handje te helpen’, verklaart De Wilde. ‘Het makkelijkste zou zijn om drainage aan te leggen en die aan te sluiten op de hemelwaterafvoer of de sloot. Maar een oplossing die beter past bij de natuur – en bovendien de hemelwaterafvoer ontlast – is een wadi of infiltratiekrat. Deze oplossingen zorgen ervoor dat het water op een natuurlijke, rustige manier in de grond terugkomt. Hierdoor blijft de structuur van de bodem beter, waardoor deze een volgende regenbui makkelijker kan opnemen. Er zakt zoveel mogelijk water de bodem in, wat gunstig is voor de grondwaterstand.’

Verskillende mogelijkheden

Er zijn tegenwoordig veel mogelijkheden om hemelwater te bufferen. De Wilde: ‘Denk daarbij aan wadi’s, infiltratiekratten, waterabsorberend sedum op overkappingen, bergingen, schuren en platte daken. Infiltratiekratten slaan water tijdelijk op en laten het vervolgens geleidelijk doorlopen. Het zijn verstevigde kunststof constructies (ook 100 procent circulair verkrijgbaar), omhuld met een doek van geotextiel. Op de infiltratiekrat is een pvc-buis aangesloten,

Dennis de Wilde
DIM hovenier

Robert Spiering
HHSK

die weer gekoppeld is aan lijngoten of regenpijpen van de woning zelf. Ze zijn verkrijgbaar met een verschillende opslagcapaciteit, variërend van 200 tot 2000 liter inhoud.’

De Wilde vervolgt: ‘Ook kun je denken aan infiltratieblocks, die dezelfde functie hebben als ingegraven infiltratiekratten. Deze kun je achter de bestrating of in de border zetten, bijvoorbeeld met een lijngoot erin. Welke oplossing je kiest, is afhankelijk van de hoeveelheid water die in de tuin terechtkomt vanaf de overkapping of het dak. En uiteraard van de grootte van de tuin. In stedelijk gebied zijn ze al blij als er überhaupt een tuin bij het huis ligt. We hebben weleens wadi’s aangelegd in landelijke tuinen waarin de eigenaar grond over had.’

Wateropvang voor beregening

DIM hovenier legt ook watercontainers en -tanks aan die omhuld zijn met een waterdichte folie. Het water wordt dan in de krat gebufferd voor het sproeisysteem in de tuin. ‘Dit is een duurzame oplossing voor het tekort aan zoet water in droge periodes’, legt De Wilde uit. ‘Soms is het zo droog dat er een sproeiverbod

‘Watermanagement is een onlosmakelijk element van tuinbeheer’

De paddenpoel, met op de achtergrond een ooievaarsnest

‘Met deze oplossingen zakt het water rustig weg in de bodem en houd je een open bodemstructuur’

wordt uitgevaardigd voor bepaalde delen van het land. Wateropvang is een laagdrempelige oplossing voor particulieren om bij te dragen aan duurzaamheid rond zoet water.’

Duurzame tuinaanleg

Er mag wel wat meer landelijke aandacht komen voor duurzame tuinaanleg in het algemeen en watermanagement in het bijzon-

der, vindt De Wilde. ‘Als hoveniers kunnen wij, net als Tuinkeur, op een blog aan tuineigenaren laten zien wat de mogelijkheden zijn op dat gebied. En samen met overkoepelende organisaties zoals de VHG staan we sterker om het algemene bewustzijn van klimaatadaptatie te vergroten.’

Om de aandacht voor duurzame tuinaanleg onder particulieren te vergroten, onderneemt ook Westra actie. Zo had hij onlangs contact met het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK), een van de waterschappen in de regio Rijnmond. ‘Tuinkeur vindt het belangrijk om mensen langs twee sporen te overtuigen van duurzame tuinaanleg, zodat particulieren en hoveniers dezelfde taal gaan spreken.’

Subsidie

Robert Spiering van het HHSK: ‘Het wordt steeds belangrijker om bij de aanleg van een tuin rekening te houden met het veranderende klimaat. Het wordt steeds warmer en het regent harder en langer. Tegelijkertijd blijft het langere periodes droog. Om bewoners en bedrijven te stimuleren om hun tuin of bedrijventerrein op deze veranderingen voor te bereiden, hebben veel gemeenten en waterschappen subsidies beschikbaar. Subsidie wordt vaak gegeven voor

“groen-blauwe” maatregelen, zoals vergroenen (het vervangen van verharding door groen, de aanleg van een groen dak), het opvangen van regenwater en het afkoppelen van de hemelwaterafvoer van het riool!’

Met dit doel in gedachten zocht Spiering contact met Tuinkeur. Hij legt uit hoe hoveniers gebruik kunnen maken van de subsidieregeling: ‘Op de website Groenesubsidiewijzer kunnen hoveniers opzoeken welke subsidieregelingen er in een bepaalde gemeente beschikbaar zijn voor hun klanten, en misschien ook wel voor hun eigen terrein. De subsidiepot van het waterschap voor het jaar 2023 is inmiddels leeg, maar onder bepaalde voorwaarden kunnen mensen al in 2023 beginnen met het nemen van groen-blauwe maatregelen en hier in 2024 subsidie voor aanvragen. Meer informatie over deze regeling staat op de website van het waterschap.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!